

Polska

Co warto wiedzieć o gospodarce

2015-07-21 16:15:42

Gospodarka Malezji jeszcze na początku lat 70. XX wieku koncentrowała się na wydobyciu surowców naturalnych. Dziś kraj ma nowoczesne gałęzie przemysłu - m.in. elektroniczny, elektrotechniczny, energetyczny, chemiczny, motoryzacyjny, przetwórczy oraz górniczy.

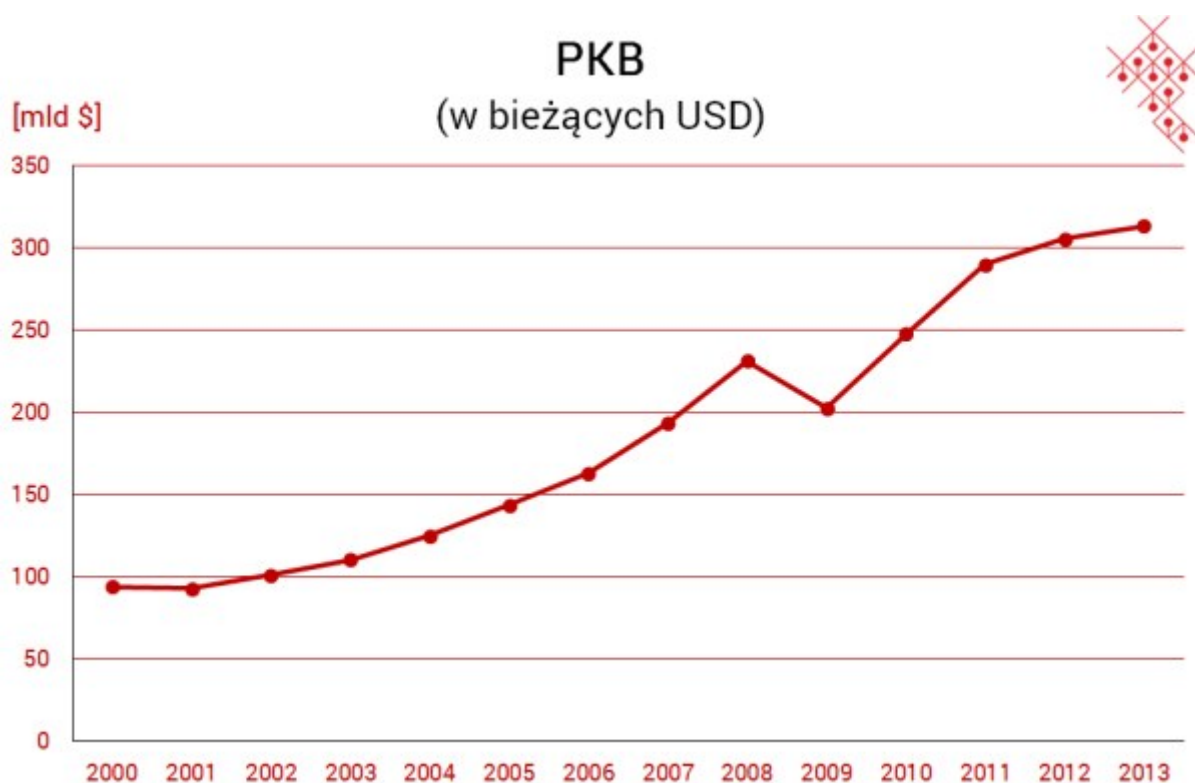
Kraj osiągał wysokie tempo rozwoju, stymulowane przez stabilną sytuację wewnętrzną. Produkt krajowy brutto w latach 1980-1988 wrosłał średnio o 4,6 proc., a do połowy lat 90. XX wieku - o około 8 proc. Malezja stała się jednym z azjatyckich tygrysów gospodarczych. Ambitne plany zahamował jednak w 1998 r. azjatycki kryzys gospodarczy. PKB Malezji spadło o ponad 6 proc.

Mimo trudnej sytuacji, rząd - w odróżnieniu od innych krajów Dalekiego Wschodu - nie zdecydowała się na przyjęcie pomocy Międzynarodowego Funduszu Walutowego i samodzielnie rozwiązywał problemy, m.in. poprzez realizację dużych projektów rozbudowy infrastruktury przemysłowej oraz reglamentację obrotów kapitałowych. Centralny Bank Malezji - Bank Negara Malaysia (BNM) odzyskał kontrolę nad kursem waluty lokalnej - ringgitem malezyjskim (MYR).

W maju 2003 roku rząd wprowadził pakiet antykryzysowy, tzw. majowy. Okazał się on nie tylko środkiem doraźnym do pokonywania przejściowych trudności gospodarczych, ale ważnym elementem długofalowej polityki przebudowy struktury gospodarczej Malezji. W rezultacie gospodarka malezyjska powróciła na drogę szybkiego rozwoju gospodarczego, który w latach 2003-2008 zaowocował dynamiką PKB przekraczającą 5 proc.

Po raz drugi Malezja została dotknięta kryzysem w roku 2008. Nastąpiły spadki tempa produkcji przemysłowej, eksportu i napływu inwestycji bezpośrednich, wzrost inflacji oraz pogłębił się deficyt budżetowy. Żeby pobudzić gospodarkę, rząd wprowadził w 2008 i 2009 roku działania stymulacyjne. Były to dwa pakiety antykryzysowe: pierwszy w listopadzie 2008 roku, drugi w marcu 2009 roku, opiewające łącznie na około 19 mld dol. (9,5 proc. PKB). Rozwiązanie w nich zawarte miały pobudzić gospodarkę poprzez duże inwestycje publiczne. Dynamika PKB Malezji wyniosła wówczas 7,2 proc., inflacja 1,7 proc., a bezrobocie 3,2 proc., rezerwy walutowe sięgnęły 106, 56 mld dol.

W tym okresie rząd Malezji rozpoczął reformy gospodarczych, których celem jest wprowadzenie Malezji do grupy państw wysokorozwiniętych do roku 2020. Ma temu służyć wspieranie tych gałęzi gospodarki, które mają największy potencjał wzrostu, w tym przemysł wykorzystujący zaawansowane technologie oraz rodzime innowacyjne rozwiązania techniczne. Malezja reformuje też system edukacji tak, aby kształcił absolwentów na kierunkach najbardziej poszukiwanych na rynku.

źródło: Bank Światowy (styczeń 2015 r.)

Realizacja tych planów nie obyła się bez problemów. W 2011 roku gospodarka Malezji znowu zwolniła (PKB spadło o 2,2 proc.), w 2012 było dużo lepiej (wzrost o 5,6 proc.), jednak spada popytu w wielu krajach (przede wszystkim USA i Unii Europejskiej) na malezyjskie towary. W 2012 roku udział UE w eksporcie Malezji stanowił 8,9 proc. (w 2011 - 10,3 proc.) i zajmował czwartą pozycję po Singapurze, Chinach Japonii, przed USA.

W 2012 roku wszystkie sektory malezyjskiej gospodarki wzrosły - budownictwo o 18,5 proc. (2011 r. o 4,6 proc.), usługi o 6,4 proc. (2011 r. - o 7 proc.), produkcja przemysłowa o 4,8 proc. (w 2011 r. o 4,7 proc.), rolnictwo o 0,8 proc. (w 2011 roku o 5,9 proc.). Największe znaczenie w rolnictwie ma produkcja oleju palmowego oraz kauczuku - to dwa główne rolnicze towary eksportowe Malezji. Wyniki poprawiło również górnictwo, którego dynamika zwiększyła się o 1,4 proc. (w 2011 roku obniżyła się aż o 5,7 proc.). W tej branży największe znaczenie ma sektor ropy naftowej i gazu ziemnego, kontrolowany przez należący do Skarbu Państwa Malezji koncern naftowy PETRONAS (Petroliam Nasional Berhad). Zapewnia on ponad 50 proc. dochodów budżetu państwa.

Również w 2013 roku wyniki gospodarcze Malezji były dobre. W IV kwartale PKB wzrósł o 5,1 proc. w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku. Spowolnienie wzrostu popytu wewnętrznego (o 6,4 proc. w porównaniu do 2012 r.), głównie po stronie sektora publicznego, zostało zrekompensowane zwiększeniem eksportu. W 2013 r. utrzymane zostało wysokie tempo wzrostu w budownictwie, które głównie wynikało z inwestycji w inżynierię lądową i mieszkalnictwo.

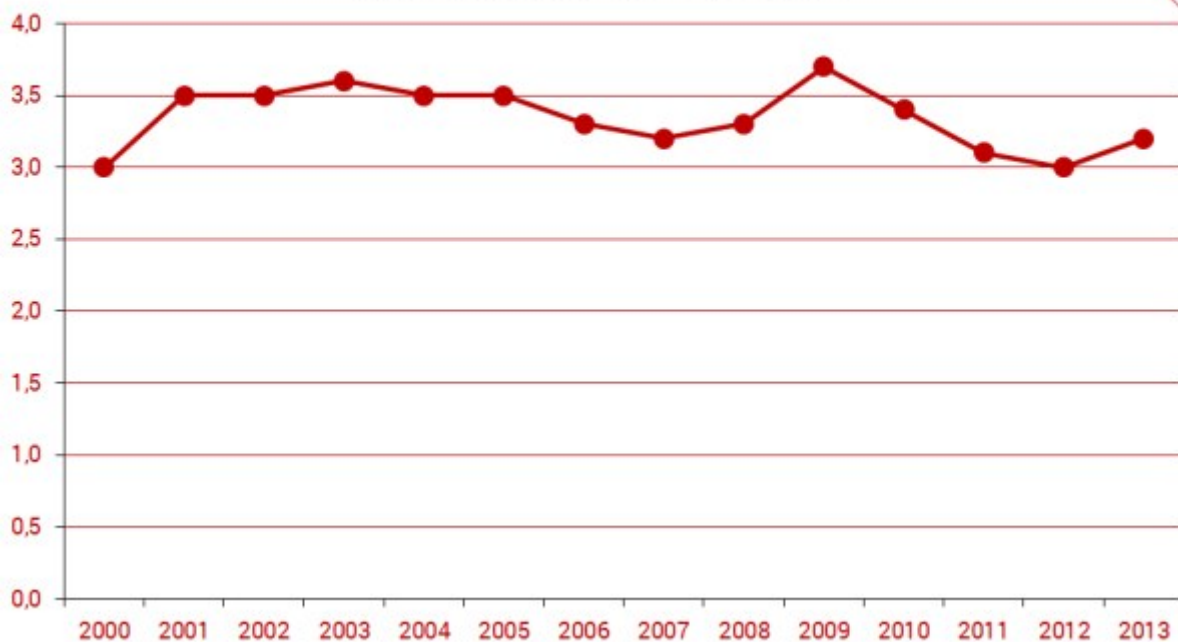
Obiecujące były też dane za pierwsze półrocze 2014 r.: rósł popyt wewnętrzny, szczególnie po stronie sektora prywatnego, nastąpiło ożywienie w sektorach produkujących na eksport. PKB Malezji wzrósł o 6,4 proc. w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku (w I kwartale wzrost wyniósł 6,2 proc.). Rozwijały się główne sektory gospodarki: usługi, głównie dzięki handlowi, przetwórstwo - w związku ze zwiększeniem produkcji wyrobów elektronicznych i elektrycznych, szczególnie półprzewodników na eksport. Produkcja i świadczenie usług na rynek krajowy także była wysoka. Wykorzystanie mocy produkcyjnych w przetwórstwie w I połowie 2014 r. utrzymywało się na poziomie 78 proc. (w tym. sektory przemysłowe ukierunkowane na eksport - 79 proc., zaś na rynek krajowy - 76 proc.).

Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Malezji w tym okresie wyniósł 18 mld ringgitów malezyjskich (zobowiązania inwestycyjne), podczas gdy inwestycje bezpośrednie Malezji za granicą – 37 mld ringgitów malezyjskich. Malezja utrzymuje wysoką pozycję wśród krajów Azji pod względem napływu BIZ netto. Pozytywne wyniki gospodarcze przekładają się także na wizerunek Malezji za granicą i ocenę gospodarki przez środowiska biznesu.

W IV kwartale 2014 r. wzrost gospodarczy Malezji wyniósł 5,8 proc. w porównaniu do analogicznego okresu 2013 r. W efekcie gospodarka w całym roku wzrosła o 6 proc. Spowolnienie w sektorze energetycznym w zostało z nadwyżką zneutralizowane dobrymi wynikami w przetwórstwie przemysłowym i w budownictwie. Popyt krajowy nadal stanowił istotną dźwignię wzrostu (wzrost o 8 proc. w 2014 r.).

Na przestrzeni kilku ostatnich lat stopa bezrobocia oscyluje wokół 3 proc. - w 2010 roku było to 3,3 proc., rok później 3,1 proc., w 2012 roku 3,0 proc., a w 2013 r. 3,1 proc.

Bezrobocie całkowite (% całkowitej siły roboczej)

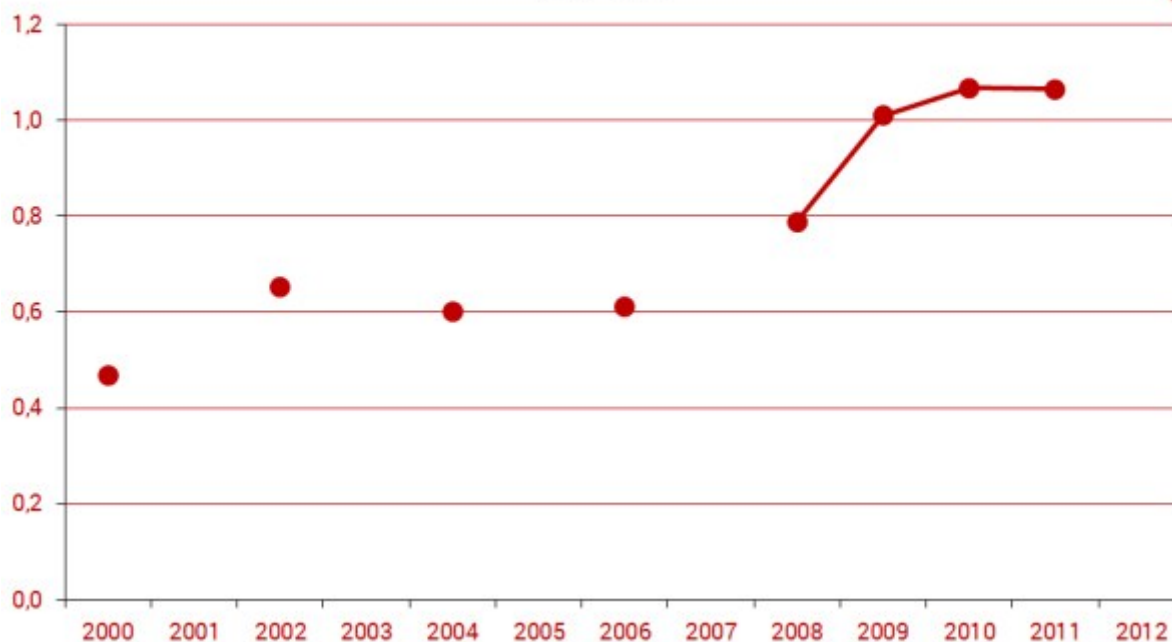

źródło: Bank Światowy (styczeń 2015 r.)

Zgodnie z raportem dotyczącym konkurencyjności gospodarek na świecie (Global Competitiveness Report 2014-2015), Malezja poprawiła swoją pozycję o 4 miejsca i uplasowała się na 20. wśród 144 krajów. Pierwsze pozycje zajęły w kolejności: Szwajcaria, Singapur, Stany Zjednoczone, Finlandia i Niemcy. Również w rankingu „Doing Business 2015” zajmuje wysokie, 18. miejsce (polska jest na 32. pozycji).

W 2014 roku produkt krajowy brutto per capita Malezji miał wynieść około 12 337 dol.

Wydatki na prace badawczo-rozwojowe (% PKB)

źródło: Bank Światowy (styczeń 2015 r.)

Bogactwa naturalne

Malezja ma zasoby ropy naftowej, gazu ziemnego, cyny, miedzi, boksytów i drewna.

Główne sektory gospodarki

Gospodarka Malezji opiera się na dwóch sektorach: elektronicznym i elektrotechnicznym, oraz wydobywczym i przetwórczym ropy naftowej i gazu ziemnego. W 2012 roku produkty elektroniczne i elektryczne stanowiły 32,9 proc. malezyjskiego eksportu, a segment produktów naftowych i gazu ziemnego - 6,6 proc. (ten sektor dostarcza znaczącą część dochodów budżetu państwa).

Najważniejsze pozycje eksportowe Malezji:

- wyroby elektroniczne i elektryczne
- olej palmowy
- produkty chemiczne
- skroplony gaz ziemny (LNG)
- ropa naftowa

- produkty petrochemiczne rafinowane
- maszyny i urządzenia
- wyroby metalowe
- sprzęt optyczny i pomiarowy
- wyroby kauczukowe
- produkty spożywcze
- pojazdy i sprzęt transportowy
- tekstylia i dzianiny

Plany na 2015 r.

Projekt budżetu na 2015 r. zakłada wzrost gospodarczego w 2014 i 2015 w granicach, odpowiednio, 5,5-6 proc. oraz 5-6 proc. Wydatki budżetowe (kurs ringgit/złoty to ok. 1:1) na poziomie 273,94 mld ringgitów malezyjskich (wzrost o 9,3 mld ringgitów malezyjskich w stosunku do 2014 r.), przy czym wydatki operacyjne – 223,44 proc. (81,6 proc.), a rozwojowe – 50,5 mld ringgitów malezyjskich (18,4 proc.). Wpływy budżetowe mają wynieść 235,2 mld ringgitów malezyjskich (wzrost o 11,1 mld ringgitów malezyjskich), deficyt budżetowy – 3 proc. PKB (wobec 3,5 proc. PKB w 2014 r.).

W budżecie została zapowiedziana rewizja ustawy o zatrudnieniu z 1995 r. Zmiana ma zapewnić lepsze warunki pracy, zatrudnienia, zwolnienia, elastycznych form pracy, czy odpraw w związku z zakończeniem umowy o pracę. Rząd zapowiada 5 mld ringgitów malezyjskich na programy dla MŚP (kredyty dla małych przedsiębiorstw do 5 mln ringgitów malezyjskich z 30 proc. gwarancjami rządowymi), a także 300 mln ringgitów malezyjskich na badania i rozwój ukierunkowane na wejście na nowe rynki.

Mają być realizowane wielkie projekty infrastrukturalne, w tym autostrady: Sungai Besi – Hulu Kelang (5,7 mld ringgitów malezyjskich), Taiping – Banting (5 mld ringgitów malezyjskich), Damansara – Shah Alam (4,2 mld ringgitów malezyjskich), zewnętrzna obwodnica Kuala Lumpur (1,6 mld ringgitów malezyjskich), odnowienie linii kolejowej na wschodnim wybrzeżu (150 mln ringgitów malezyjskich), budowa linii kolejki MRT na trasie Selayang – Putrajaya (23 mld ringgitów malezyjskich), budowa linii kolejki LRT3 na trasie Bandar Utama – Shah Alam – Klang (9 mld ringgitów malezyjskich) oraz budowa Kompleksu Przemysłowego Petrochemicznego Pengerang (69 mld ringgitów malezyjskich).

Rząd przewiduje m.in. budowę dwóch szpitali, 20 klinik (przychodni zdrowia) i czterech klinik dentystycznych, wymianę 635 maszyn do hemodializy w szpitalach rządowych i przychodniach (30 mln ringgitów malezyjskich) oraz zapewnienie miejsc w tych placówkach dla kolejnych 244 urządzeń do hemodializy.

Na realizację programu budowy niskokosztowych mieszkań zostanie przeznaczony 1,3 mld ringgitów w 2015 r., 943 mln ringgitów malezyjskich na budowę 635 km dróg wiejskich. Royal Malaysian Armed Forces dostanie na swoje potrzeby 17,7 mld ringgitów malezyjskich, policja – 9,1 mld ringgitów malezyjskich, a Maritime Enforcement Agency Malaysia – 804 mln ringgitów malezyjskich.

Według niektórych ekonomistów budżet Malezji na 2015 r. jest budżetem rozdawniczym. Jednocześnie przekłada obciążenie związane z wprowadzeniem podatku od towarów i usług (GST) oraz redukcją subsydiów na klasę średnią, dla której nie przewiduje się dodatkowego wsparcia.

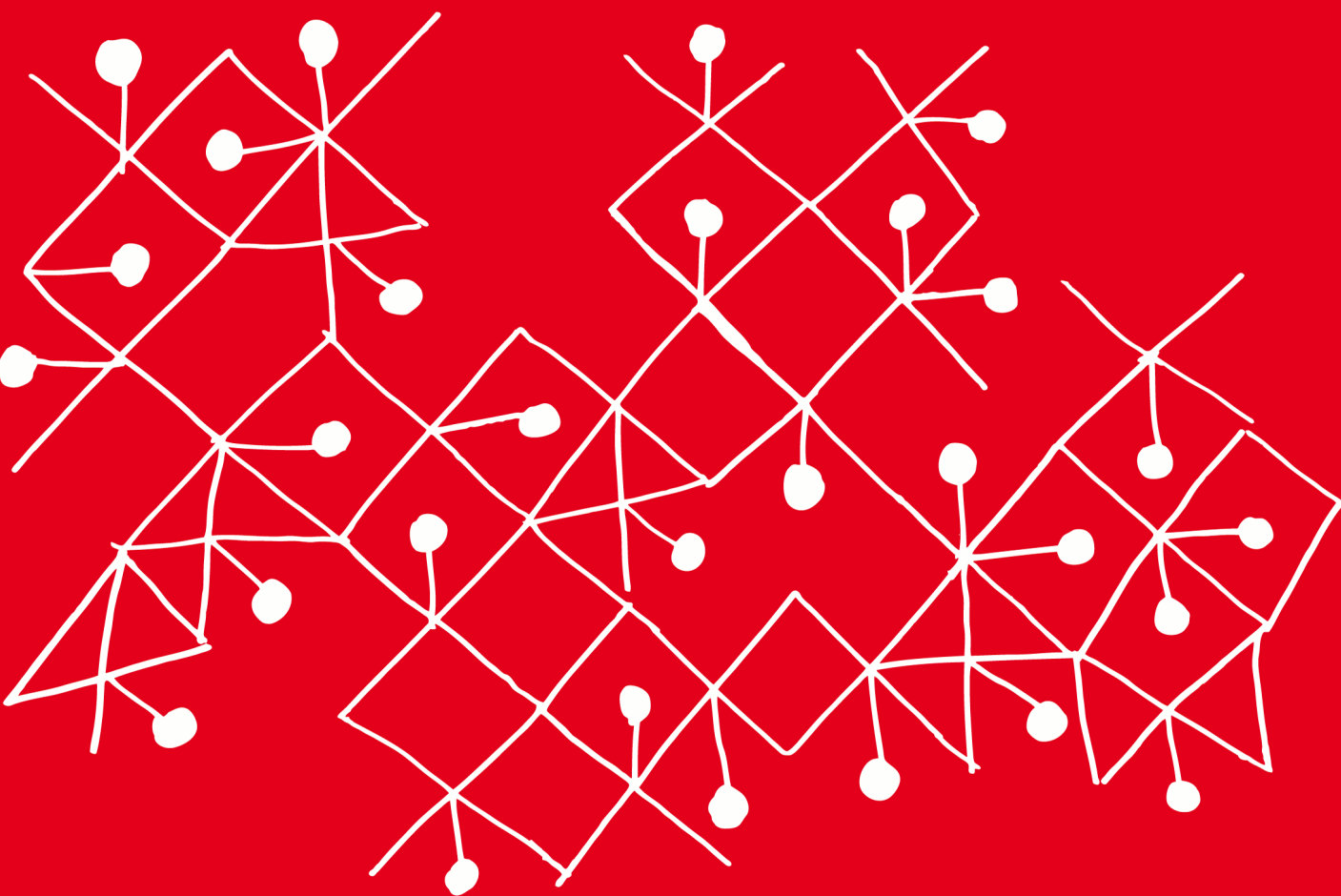
Wzrost wydatków na służby mundurowe, na wyposażenie szpitali oraz rozwój nowych technologii może być szansą dla polskich eksporterów urządzeń, towarów i usług w tych sektorach.

Plany rządu malezyjskiego są ambitne, jednak jego zapał studzi Bank Światowy. Według Banku przed Malezją jeszcze długa droga do osiągnięcia pozycji gospodarki o wysokich dochodach, szczególnie pod względem innowacyjności, wydatków na badania, rozwój i komercjalizację. Gospodarki o wysokich dochodach przeznaczają na B+R (publiczne i prywatne) ponad 2 proc. PKB, podczas gdy gospodarki średniodochodowe – 1-1,3 proc. PKB. Wydatki w Malezji na ten cel kształtują się poniżej średniej dla gospodarek o średnim dochodzie. Kolejnym wskaźnikiem popierającym tezę BŚ jest Global Innovation Index, według którego widać pewnego rodzaju stagnację w przypadku Malezji, przy czym jako jeden z głównych problemów Bank Światowy wskazuje na brak wydajności.

Podstawę malezyjskiej polityki gospodarczej są trzy strategiczne programy, przyjęte przez rząd: Nowy Model Ekonomiczny – NEM – New Economic Model 2010-2020. X i XI Plan Malezyjski – Malaysia Plan: 10MP & 11MP: dwa 5-letnie plany rozwoju na lata 2011-2015 oraz 2016-2020.

Program Transformacji Gospodarczej Malezji – ETP – Economic Transformation Programme 2010-2020, a także ogólnokrajowa polityka regionalna oraz monitorowanie i zapobieganie kolejnym fazom, a także skutkom ogólnoswiatowego kryzysu finansowego.

źródła: MG, MSZ

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO
ROZWOJU**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego